

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 07/2022 van 21 januari 2022

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Regering betreffende de redelijke aanpassingen en de bescherming van de schoolcijfers in de middenstandopleiding (CO-A-2021-263)

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna "de Autoriteit"),
aanwezig: mevrouw Marie-Hélène Descamps en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Frank Robben;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, met name de artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op Verordening (EU) 2016/679 *van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op de adviesaanvraag van mevrouw Lydia Klinkenberg, minister van Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap, ontvangen op 3 december 2021;

Brengt op 21 januari 2022 het volgende advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Op 3 december 2021 heeft de minister van Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek van de Regering van de Duitstalige Gemeenschap het advies van de Autoriteit gevraagd met betrekking tot een voorontwerp van besluit van de Regering *betreffende de redelijke aanpassingen en de bescherming van de schoolcijfers in de middenstandsopleiding* (hierna "het ontwerp").
2. Het ontwerp strekt met name tot de wijziging van het besluit van de Regering van 27 juni 2013 *betreffende de basisopleiding en de voortgezette opleiding in de middenstand en de kmo's* (hierna "besluit van 27 juni 2013", dat met name voorziet in de uitvoering van artikel 7, §7, 6°, van het decreet van 16 december 1991 *betreffende de opleiding en de voortgezette opleiding in de middenstand en de kmo's* (hierna "het decreet van 16 december 1991"). Dat decreet bepaalt onder meer de inhoud van de basisopleiding die het mogelijk maakt de nodige vaardigheden te verwerven voor de zelfstandige uitoefening van een beroep dat in de Hoge Raad voor de Middenstand kan worden vertegenwoordigd. Deze basisopleiding is tweeledig: de leertijd, die zorgt voor een algemene, technische en praktische basisopleiding, ter voorbereiding van de opleiding tot "ondernemingshoofd", en de opleiding tot "ondernemingshoofd" die een algemene, technische, commerciële, financiële en administratieve opleiding is met het oog op het leiden van een kleine of middelgrote onderneming, het uitoefenen van een kaderfunctie in een dergelijke onderneming of het uitoefenen van een zelfstandig beroep. Wat de leertijd betreft, wordt in artikel 7, §7, 6°, van het decreet van 16 december 1991 de bevoegdheid aan de Regering overgedragen om de voorwaarden vast te stellen voor de organisatie van de lessen, tests en examens.
3. Het ontwerp dat is gebaseerd op de bovengenoemde bepaling, beoogt het besluit van 27 juni 2013 te wijzigen en er een nieuw hoofdstuk aan toe te voegen met de titel "*Redelijke aanpassingen en de bescherming van de schoolcijfers*". Dit nieuwe hoofdstuk is in twee afdelingen verdeeld, het ene betreffende de redelijke aanpassingen (artikelen 4 tot en met 8) en het andere betreffende de bescherming van de schoolcijfers (artikelen 9 tot en met 19).
4. Krachtens artikel 4 van het ontwerp, dat strekt tot invoeging van een artikel 36.1 in het besluit van 27 juni 2013, hebben de redelijke aanpassingen tot doel een onevenwichtige situatie in het Centrum voor opleiding en voortgezette opleiding in de middenstand en de kmo's (Zentrum für Aus- und Weiterbildung im Mittelstand und in kleinen und mittleren Unternehmen, hierna het "ZAWM") recht te zetten om discriminatie van de leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften te voorkomen. Onder 'redelijke aanpassingen' worden passende pedagogische regelingen verstaan die bedoeld zijn om een specifiek individueel deficit te compenseren en leerlingen met specifieke behoeften aldus in staat te stellen uitdrukking te geven aan de kennis, vaardigheden en bekwaamheden die zij hebben verworven.

5. Krachtens artikel 10 van het ontwerp, dat strekt tot de invoeging van een artikel 36.6 in het besluit van 27 juni 2013, is de bescherming van de schoolcijfers het niet-beoordelen van de leerling in één of meer deelgebieden van de competenties die in het opleidingsprogramma voor algemene kennis worden vereist, en het beschermen van de leerling met specifieke behoeften tegen de mogelijke negatieve uitwerkingen van zijn beperking op zijn opleiding, zijn motivatie en zijn psychische ontwikkeling.
6. Aanvragen voor het toekennen van redelijke aanpassingen en de bescherming van de schoolcijfers hebben een verwerking van persoonsgegevens van de in het ontwerp bedoelde leerlingen tot gevolg.
7. De Autoriteit werd om advies verzocht met betrekking tot de artikelen 4, 5, 6, 10, 11, 12 en 19 van het ontwerp..

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

a. Rechtsgrond en legaliteitsbeginsel

8. De verwerking van persoonsgegevens waartoe het ontwerp aanleiding geeft, houdt een wezenlijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen in, voor zover ze betrekking heeft op gezondheidsgegevens, een bijzondere categorie gegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, en op personen die zich in een kwetsbare situatie bevinden (leerlingen met een zintuiglijke beperking of een waarnemingsstoornis, gedeeltelijke leerstoornissen, een lichamelijke beperking of een tijdelijke functiebeperking).
9. Overeenkomstig artikel 6, lid 3, van de AVG, gelezen in het licht van overweging 41¹ van de AVG moet de verwerking van persoonsgegevens, die noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting² en/of voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen³, worden geregeld door duidelijke en nauwkeurige regelgeving, waarvan de

¹ "41. Wanneer in deze verordening naar een rechtsgrond of een wetgevingsmaatregel wordt verwezen, vereist dit niet noodzakelijkerwijs dat een door een parlement vastgestelde wetgevingshandeling nodig is, onverminderd de vereisten overeenkomstig de grondwettelijke orde van de lidstaat in kwestie. Deze rechtsgrond of wetgevingsmaatregel moet evenwel duidelijk en nauwkeurig zijn, en de toepassing daarvan moet voorspelbaar zijn voor degenen op wie deze van toepassing is, zoals vereist door de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie („Hof van Justitie”) en het Europees Hof voor de Rechten van de Mens”.

² Art. 6.1.c) van de AVG.

³ Art. 6.1.e) van de AVG.

toepassing voor de betrokkenen voorspelbaar moet zijn. Bovendien is het volgens artikel 22 van *de Grondwet* noodzakelijk dat de "essentiële elementen" van de gegevensverwerking door middel van een wettelijke norm worden vastgesteld. Wanneer de gegevensverwerkingen een belangrijke inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen vormen, zoals in het onderhavige geval, moeten de volgende essentiële elementen door de wetgever worden vastgesteld: (het)(de) precieze doeleinde(n), de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (indien dit reeds mogelijk is), de (categorieën van) gegevens die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van (dit) (deze) doeleinde(n), de bewaartermijn van de gegevens, de (categorieën van) betrokkenen van wie de gegevens zullen worden verwerkt, de categorieën van ontvangers aan wie de gegevens worden meegedeeld en de eventuele beperking van de verplichtingen en/of rechten vermeld in de artikelen 5, 12 tot en met 22, en 34 van de AVG.

10. In deze context is een delegatie aan de koning evenwel niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover deze machtiging voldoende nauwkeurig is omschreven en betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgelegd⁴.
11. Het ontwerp is gebaseerd op artikel 7, §7, 6°, van het decreet van 16 december 1991 dat de bevoegdheid om de voorwaarden vast te stellen voor de organisatie van de lessen, tests en examens aan de Regering overdraagt.
12. De Autoriteit stelt vast dat hoewel het door de gegevensverwerkingen beoogde doeleinde in kwestie impliciet maar zeker kan worden afgeleid uit de bovengenoemde bepaling (namelijk de organisatie van de lessen, tests en examens), dit echter niet nauwkeurig genoeg is bepaald, omdat bij lezing er niet uit kan worden afgeleid dat de door het ontwerp ingevoerde regeling zal leiden tot verwerkingen van gegevens met betrekking tot leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften⁵. Bovendien zijn de andere bovengenoemde essentiële elementen (met name de categorieën van gegevens en de categorieën van betrokkenen) niet opgenomen in een formele wettelijke norm. Enerzijds kan uit het decreet van 16 december 1991 niet worden afgeleid dat de door het ontwerp ingevoerde regeling een verwerking van met name gezondheidsgegevens met zich brengt. De Autoriteit vestigt er de aandacht op dat de verwerking van deze persoonsgegevens in beginsel

⁴ Zie eveneens Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1 ; Arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1 ; Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; Arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4 ; Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.13.1; Arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.

⁵ Zie in dat verband de artikelen 4 en 10 van het ontwerp. In artikel 4 wordt in het besluit van 27 juni 2013 een artikel 36.1 ingevoegd, waarvan het tweede lid bepaalt: "*Onder 'redelijke aanpassingen' worden passende pedagogische regelingen verstaan die bedoeld zijn om een specifiek individueel deficit te compenseren en leerlingen met specifieke behoeften aldus in staat te stellen uitdrukking te geven aan de kennis, vaardigheden en bekwaamheden die zij hebben verworven*". En in artikel 10 wordt in het besluit van 27 juni 2013 een artikel 36.6 ingevoegd, waarvan het eerste lid bepaalt: "*De bescherming van de schoolcijfers is het niet-beoordelen van de leerling in één of meer deelgebieden van de competenties die in het opleidingsprogramma worden vereist en beschreven.*"

verboden is, tenzij ze is gebaseerd op een van de rechtsgronden vermeld in artikel 9, lid 2, van de AVG. Het decreet voorziet momenteel niet in een rechtsgrond hiervoor. Anderzijds kan uit het genoemde decreet ook niet worden afgeleid dat deze gegevensverwerking betrekking heeft op leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Het decreet moet derhalve in die zin worden gewijzigd.

13. De Autoriteit zal hierna de door het ontwerp ingevoerde gegevensverwerkingen analyseren, met voorbehoud van de hierboven gemaakte opmerkingen.

b. Doeleinden

14. Overeenkomstig artikel 5, lid 1, punt b), van de AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.
15. In het onderhavige geval, zoals hierboven is aangegeven, voor zover het decreet van 16 december 1991 wordt aangepast om te preciseren dat de vaststelling van de voorwaarden voor de organisatie van de lessen, tests en examens betrekking heeft op leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, kan ervan worden uitgegaan dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn, overeenkomstig artikel 5, lid 1, punt b), van de AVG, in de zin dat de door het ontwerp ingevoerde gegevensverwerkingen tot doel hebben lessen, tests en examens te organiseren voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften door hun redelijke aanpassingen en de bescherming van de schoolcijfers toe te kennen.

c. Het beginsel van minimale gegevensverwerking

16. Artikel 5, lid 1, punt c), van de AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden ("minimale gegevensverwerking").
17. Wat betreft de **aanvraag voor redelijke aanpassingen**, dienen overeenkomstig artikel 5 van het ontwerp tot invoeging van een artikel 36.2 in het besluit van 27 juni 2013, de personen belast met de opvoeding of de meerderjarige leerling, bij de directeur van het ZAWM waar de leerling ingeschreven is of zal worden ingeschreven, een aanvraag in voor de toekenning van redelijke aanpassingen. Overeenkomstig artikel 36.2, §1, eerste lid, vullen zij daartoe een aanvraagformulier in dat de volgende gegevens bevat:

« 1° *identificatie en contactgegevens van de leerling;*

2° *identificatie en contactgegevens van de personen belast met de opvoeding;*

- 3° beschrijving van de beperking van de leerling;*
- 4° beschrijving van de aangevraagde redelijke aanpassingen;*
- 5° beslissing van de directeur van het ZAWM;*
- 6° indien van toepassing: de aanvraag tot verlenging. »*

18. Artikel 36.2, §1, tweede lid, in ontwerp, bepaalt dat de aanvraag vergezeld moet gaan van een deskundigenadvies dat niet ouder is dan zes maanden en waarin de noodzaak van de redelijke aanpassingen wordt gemotiveerd. Dat advies bevat de volgende gegevens:

- « 1° de naam van de instelling;*
- 2° de titel en professionele referenties van de deskundige/deskundigen die de evaluatie en het advies over de leerling heeft/hebben opgesteld;*
- 3° de aard van de medische, psychologische en algemene problemen van de leerling;*
- 4° de voor de vaststelling gebruikte tests en technieken;*
- 5° relevante sterkten en zwakten van de leerling en de uitwerkingen ervan op het leerproces;*
- 6° aanbevolen compenserende maatregelen. »*

19. De bovengenoemde gegevens lijken toereikend, ter zake dienend en beperkt te zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden.

20. Met name wat betreft de gegevens in verband met de "*beperking van de leerling*", bedoeld in artikel 36.2, §1, eerste lid, 3°, in ontwerp, is de Autoriteit van mening dat de door het ontwerp ingevoerde regeling de betrokkenen in staat stelt op voldoende duidelijke en voorspelbare wijze te begrijpen welke gegevens zullen worden verwerkt, voor zover het ontwerp betrekking heeft op "*leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften*", die in artikel 36.1, in ontwerp, als volgt worden omschreven:

- « 1° leerlingen met een zintuiglijke beperking of een waarnemingsstoornis;*
- 2° leerlingen met gedeeltelijke leerstoornissen;*
- 3° leerlingen met een lichamelijke beperking of een tijdelijke functiebeperking. »*

21. Een soortgelijke opmerking kan worden gemaakt in verband met de gegevens met betrekking tot "*de aard van de medische, psychologische en algemene problemen van de leerling*", vermeld in artikel 36.2, §1, tweede lid, 3°, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013, voor zover de door het ontwerp ingevoerde regeling het voldoende duidelijk en voorspelbaar maakt dat de in dit verband verwerkte gegevens betrekking hebben op de medische, psychologische en algemene problemen van de leerling die de noodzaak van pedagogische ondersteuningsmaatregelen kunnen rechtvaardigen.

22. Wat betreft de gegevens met betrekking tot de sterkten en zwakten van de leerling, bedoeld in artikel 36.2, §1, tweede lid, 5°, in ontwerp, is de formulering “*de uitwerkingen ervan op het leerproces*” echter ruim en lopen de betrokken leerlingen dus het risico dat hen betreffende niet relevante en buitensporige gegevens worden verwerkt. Om dat risico te vermijden en een correct voorspelbaarheidsniveau van de te verrichten gegevensverwerkingen te garanderen, moet het ontwerp worden gewijzigd, zodat het alleen betrekking heeft op de sterkten en zwakten die een uitwerking op het leerproces hebben.

23. Wat de **aanvraag tot bescherming van de schoolcijfers** betreft, bepaalt artikel 11 van het ontwerp, dat strekt tot invoeging van een artikel 36.7 in het besluit van 27 januari 2013, dat de personen belast met de opvoeding of de meerderjarige leerling, bij de directeur van het ZAWM waar de leerling is ingeschreven of zal worden ingeschreven, een aanvraag tot bescherming van de schoolcijfers indienen. Daartoe gebruiken zij een aanvraagformulier dat de volgende informatie bevat:

- « 1° *identificatie en contactgegevens van de leerling;*
- 2° *identificatie en contactgegevens van de personen belast met de opvoeding;*
- 3° *beschrijving van de beperking van de leerling;*
- 4° *reden(en) waarom de bescherming van de schoolcijfers wordt aangevraagd;*
- 5° *mededeling van de deelgebieden waarvoor de bescherming van de schoolcijfers wordt aangevraagd;*
- 6° *beslissing van de directeur van het ZAWM omtrent de redelijke aanpassingen en de documentatie over de maatregelen die op dat gebied al zijn uitgevoerd;*
- 7° *mededeling of het intelligentiequotiënt van de leerling boven het gemiddelde van 85 ligt en in hoeverre het boven dat gemiddelde ligt;*
- 8° *erkenning, door het centrum voor de gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren, van adviezen die niet door het centrum werden opgesteld;*
- 9° *standpunt van de directeur van het ZAWM;*
- 10° *beslissing van de onderwijsinspectie;*
- 11° *aanvraag om verlenging die is ingediend door de directeur van het ZAWM;*
- 12° *beslissing van de onderwijsinspectie over de aanvraag om verlenging;*
- 13° *voortijdige opheffing van de bescherming van de schoolcijfers. »*

24. Overeenkomstig artikel 36.7, §1, tweede lid, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013, gaat de aanvraag vergezeld van de beslissing van de directeur van het ZAWM omtrent de redelijke aanpassingen, de documentatie over de maatregelen die op dat gebied al zijn uitgevoerd en een deskundigenadvies. Het deskundigenadvies vermeldt, overeenkomstig artikel 36.7, §1, derde lid, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013, de volgende gegevens:

- « 1° *de naam van de instelling;*

2° de titel en professionele referenties van de deskundige/deskundigen die de evaluatie en het advies over de leerling heeft/hebben opgesteld;

3° de aard van de medische, psychologische en algemene problemen van de leerling;

4° de voor de vaststelling gebruikte tests en technieken;

5° relevante sterkten en zwakten van de leerling en de uitwerkingen ervan op het leerproces;

6° aanbevelingen over deelgebieden die relevant zijn voor de bescherming van de schoolcijfers. »

25. De gegevens in artikel 36.7, §1, eerste lid, 1°, 2°, 3°, 4°, in ontwerp, en in artikel 36.7, §1, derde lid, 1°, 2°, 4° en 6°, lijken ter zake dienend, toereikend en noodzakelijk te zijn voor het beoogde doel, en geven bijgevolg geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.
26. De mededeling van de deelgebieden (bedoeld in artikel 36.7, §1, eerste lid, 5°) lijkt noodzakelijk en ter zake dienend voor zover de bescherming van de schoolcijfers "*het niet-beoordelen van de leerling in één of meer deelgebieden van de competenties die in het opleidingsprogramma worden vereist en beschreven*"⁶ is.
27. De beslissing van de directeur van het ZAWM omtrent de redelijke aanpassingen (bedoeld in artikel 36.7, §1, eerste lid, 6°) lijkt a priori noodzakelijk en ter zake dienend voor zover, krachtens artikel 36.6, vierde lid, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013, de "*redelijke aanpassingen voorrang hebben op de bescherming van de schoolcijfers*". Deze formulering is echter niet voldoende duidelijk, aangezien ze de betrokkenen niet toelaat te begrijpen onder welke precieze omstandigheden gegevens betreffende de redelijke aanpassingen zullen worden verwerkt en wat de gevolgen zullen zijn van deze voorrang van de redelijke aanpassingen (systematisch geen toekenning van de bescherming van de schoolcijfers of toekenning van de bescherming van de schoolcijfers, maar beperkt of aangepast in functie van de redelijke aanpassingen?). Indien het de bedoeling van het ontwerp is de cumulatie van redelijke aanpassingen en de bescherming van de schoolcijfers te verbieden, in de zin dat het loutere bestaan van redelijke aanpassingen noodzakelijkerwijs impliceert dat geen bescherming van de schoolcijfers wordt toegekend, zou het, om het beginsel van minimale gegevensverwerking te eerbiedigen, voldoende zijn dat in het aanvraagformulier voor de bescherming van de schoolcijfers de redelijke aanpassing(en) word(t)(en) opgenomen, of zelfs de loutere vermelding van het bestaan van deze maatregelen, zonder dat een gedocumenteerde beschrijving ervan wordt gegeven. Het ontwerp moet op dit punt dus worden gewijzigd.

⁶ Artikel 36.6, eerste lid, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013.

28. De gegevens die vermelden of het intelligentiequotiënt van de leerling de drempel van 85 al dan niet overschrijdt en in welke mate, zijn eveneens ter zake dienend en noodzakelijk, aangezien een van de voorwaarden voor de toekenning van bescherming van de schoolcijfers is dat de leerling een intelligentiequotiënt van ten minste 85 heeft (het gemiddelde intelligentiequotiënt is 100, met een standaardafwijking van 15)⁷.
29. Wat betreft de erkenning door het "*centrum voor de gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren*" van adviezen die niet door het centrum werden opgesteld (bedoeld in artikel 36.7, §1, eerste lid, 8°, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013), merkt de Autoriteit op dat krachtens artikel 36.7, §1, tweede lid, in ontwerp, de personen belast met de opvoeding of de meerderjarige leerling op dat vlak een deskundigenadvies moeten inwinnen en dat indien het advies is opgesteld door een "*instelling die niet het Centrum voor bevorderingspedagogiek is*", de bovengenoemde personen dat advies moeten laten bekrachtigen door het genoemde centrum. De Autoriteit veronderstelt dat het centrum voor de gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren deel uitmaakt van het Centrum voor bevorderingspedagogiek⁸. De Autoriteit beveelt derhalve aan de terminologie op dat punt te verduidelijken.
30. Wat de gegevens betreft die in het deskundigenadvies ter zake zijn opgenomen, wordt verwezen naar de hierboven gemaakte opmerkingen in verband met de redelijke aanpassingen (zie punt 22).
31. Wat het advies van de directeur van het ZAWN betreft (bedoeld in artikel 36.7, §1, eerste lid, 9°, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013), dit lijkt ter zake dienend en noodzakelijk, voor zover het, krachtens artikel 36.7, §2, in ontwerp, aan de directeur van het ZAWN is om zijn standpunt te geven over de aanvraag tot bescherming van de schoolcijfers, en vervolgens de aanvraag te zenden naar de onderwijsinspectie die de beslissing ter zake neemt (zie hieronder, punten 41 en 42).
32. De gegevens betreffende een aanvraag tot verlenging en de beslissing van de onderwijsinspectie hierover zijn ter zake dienend en noodzakelijk in het licht van artikel 13 van het ontwerp, dat strekt tot invoeging in het besluit van 27 juni 2013 van een artikel 36.9, dat erin voorziet dat de bescherming van de schoolcijfers telkens met twee opleidingsjaren kan worden verlengd.

⁷ Artikel 36.6, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013, bepaalt in het laatste lid: "*Leerlingen met een verstandelijke beperking en een intelligentiequotiënt beneden het gemiddelde komen niet in aanmerking voor de bescherming van de schoolcijfers. Voor het intelligentiequotiënt wordt het gemiddelde op 100 gesteld met een standaardafwijking van 15. Een intelligentiequotiënt beneden het gemiddelde ligt aldus onder 85*".

⁸ Zie in dat verband de website van het Centrum voor bevorderingspedagogiek (« Zentrum für Förderpädagogik » : <https://www.zfp.be/index.php?id=76>), waaruit blijkt dat het integratieprogramma wordt overwogen voor leerlingen bij wie het Centrum voor de gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren in de Oostkantons bijzondere onderwijsbehoeften heeft vastgesteld.

33. Wat de voortijdige opheffing van de bescherming van de schoolcijfers betreft (bedoeld in artikel 36.7, §1, eerste lid, 13°, in ontwerp), dit lijkt ter zake dienend en noodzakelijk in het licht van artikel 17 van het ontwerp dat strekt tot invoeging in het besluit van 27 juni 2013 van een artikel 36.13 dat met name bepaalt: *"De bescherming van de schoolcijfers die bij de in artikel 36.8 bedoelde beslissing werd goedgekeurd, kan vóór het verstrijken van de goedgekeurde periode worden stopgezet op grond van een beslissing die berust op een consensus tussen de personen belast met de opvoeding of de meerderjarige leerling en de directeur van het ZAWM, in overleg met het betrokken bestuurs-personeel, onderwijspersoneel en sociaal-pedagogisch personeel. In dat geval moet de onderwijs-inspectie daarvan schriftelijk in kennis worden gesteld."*

d. Verwerkingsverantwoordelijke

34. De Autoriteit merkt op dat de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke(n) niet wordt vermeld in het ontwerp.

35. In dat verband heeft de Autoriteit meerdere actoren geïdentificeerd die betrokken zijn bij de gegevensverwerkingen naar aanleiding van de aanvragen tot redelijke aanpassingen en bescherming van de schoolcijfers, die door het ontwerp worden ingevoerd:

- de directeur van het ZAWM⁹: bij wie de aanvragen worden ingediend (de artikelen 5 en 11 van het ontwerp); die de redelijke aanpassingen vaststelt (artikel 6 van het ontwerp); die de deelgebieden van het opleidingsprogramma definieert waarop de aanvraag tot bescherming van de schoolcijfers betrekking heeft, en die de genoemde aanvraag aan de onderwijsinspectie doorgeeft (artikel 11);
- de onderwijsinspectie: die zich uitspreekt over de aanvraag tot bescherming van de schoolcijfers (artikel 12);
- deskundige instelling: die een advies uitbrengt waarin de noodzaak van de redelijke aanpassingen of de bescherming van de schoolcijfers wordt gemotiveerd (de artikelen 5 en 11 van het ontwerp);
- het Comité voor onderwijs aan leerlingen met specifieke behoeften: bij wie beroep tegen beslissingen inzake toekenningen kan worden ingediend (artikel 19 van het ontwerp).

⁹ In dat verband verwijst de Autoriteit naar de in juli 2021 aangenomen Richtsnoeren 07/2020 van het Europees Comité voor gegevensbescherming, waarin het volgende wordt vermeld: "« *Sometimes, companies and public bodies appoint a specific person responsible for the implementation of the processing activity. Even if a specific natural person is appointed to ensure compliance with data protection rules, this person will not be the controller but will act on behalf of the legal entity (company or public body) which will be ultimately responsible in case of infringement of the rules in its capacity as controller.* "Europees comité voor gegevensbescherming, Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR, version 2.0, adopted on 07 July 2021, p 10 e.v.(https://edpb.europa.eu/our-work-tools/public-consultations-art-704/2020/guidelines-072020-concepts-controller-and-processor_en).

36. Om elke onduidelijkheid over de identiteit van de persoon of entiteit die als verwerkingsverantwoordelijke moet worden beschouwd, te vermijden, en zo de uitoefening van de rechten van de betrokkene, zoals vastgesteld in de artikelen 12 tot en met 22 van de AVG, te vergemakkelijken, verzoekt de Autoriteit de aanvrager om in zijn ontwerp voor elke gegevensverwerking uitdrukkelijk de persoon of entiteit aan te wijzen die als verwerkingsverantwoordelijke moet worden beschouwd. De Autoriteit maakt van de gelegenheid gebruik om eraan te herinneren dat de aanwijzing van verwerkingsverantwoordelijken passend moet zijn ten aanzien van de feitelijke omstandigheden¹⁰. Voor elke verwerking van persoonsgegevens moet worden nagegaan wie het doel nastreeft waarvoor de gegevens worden verwerkt en wie over de middelen beschikt om dat doel te bereiken.
37. In het geval van gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken herinnert de Autoriteit eraan dat *"het bestaan van een gezamenlijke verantwoordelijkheid zich niet noodzakelijkerwijs uit in een gelijkwaardige verantwoordelijkheid. Deze ondernemers kunnen juist in verschillende stadia en in verschillende maten bij deze verwerking betrokken zijn, zodat het niveau van verantwoordelijkheid van elk van hen moet worden beoordeeld in het licht van alle relevante omstandigheden van het geval"*¹¹. Het is *"in het kader van zijn verantwoordelijkheden, bevoegdheden en mogelijkheden"*¹² dat de medeverantwoordelijke zal waken over de conformiteit van zijn activiteit met de regels inzake gegevensbescherming
38. Bijgevolg moet het ontwerp worden gewijzigd om de (gezamenlijke) verwerkingsverantwoordelijke(n) aan te wijzen.

e. Mededeling van gegevens aan derden

39. Artikel 6 van het ontwerp, dat strekt tot invoeging van een artikel 36.3 in het besluit van 27 juni 2013, bepaalt in paragraaf 3, dat de beslissing over de redelijke aanpassingen door de directeur van het ZAWN wordt doorgezonden aan de met de uitvoering van de redelijke aanpassingen belaste leden van het bestuurspersoneel, onderwijzend personeel en sociaal-pedagogisch

¹⁰ Zowel het Europees Comité voor gegevensbescherming als de Autoriteit benadrukken dat het begrip verwerkingsverantwoordelijke vanuit een feitelijk perspectief moet worden benaderd. Zie: Europees Comité voor gegevensverwerking, Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR, version 2.0, adopted on 07 september 2021, punten 10 e.v. (https://edpb.europa.eu/system/files/2021-07/eppb_guidelines_202007_controllerprocessor_final_en.pdf) en Gegevensbeschermingsautoriteit, *Overzicht van de begrippen verwerkingsverantwoordelijke/verwerker in het licht van Verordening (EU) 2016/679 betreffende de bescherming van persoonsgegevens (AVG) en enkele specifieke toepassingen voor vrije beroepen zoals advocaten*, blz. 1 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/begrippen-verwerkingsverantwoordelijke-verwerker-in-het-licht-van-de-verordening-eu-nr.-2016-679.pdf>).

¹¹ HvJ-EU, (Gr. Kam.), 5 juni 2018 (UNABHÄNGIGES LANDESZENTRUM FÜR DATENSCHUTZ SCHLESWIG-HOLSTEIM V/ WIRTSCHAFTSAKADEMIE SCHLESWIG-HOLSTEIN GMBH), zaak C-210/16, punt 43. Lees ook met name, Europees Comité voor gegevensbescherming, Guidelines 07/2020 on the concepts of controller and processor in the GDPR, version 2.0, adopted on 07 July 2021, punt 58 (https://edpb.europa.eu/system/files/2021-07/eppb_guidelines_202007_controllerprocessor_final_en.pdf).

¹² HvJ-EU, (Gr. Kam.), 13 mei 2014 (GOOGLE SPAIN SL, GOOGLE INC. v/ AEPD), zaak C-132/12, punt 38.

personeel, aan de medewerkers van het Centrum voor bevorderingspedagogiek, aan het bevoegde leersecretariaat en aan de opleidingsonderneming.

40. Artikel 6 geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen voor zover het de mededeling van de bovengenoemde beslissing betreft aan de met de uitvoering van de redelijke aanpassingen belaste leden van het bestuurspersoneel, het onderwijzend personeel en het sociaal-pedagogisch personeel. Anderzijds moet het ontwerp, voor zover het voorziet in de mededeling van de genoemde beslissing aan de andere in artikel 6 van het ontwerp genoemde personen of entiteiten, zodanig worden aangepast dat deze beslissing ook alleen wordt meegedeeld aan de medewerkers van het Centrum voor bevorderingspedagogiek, de leden van het bevoegde leersecretariaat en de opleidingsonderneming die belast zijn met de uitvoering van de redelijke aanpassingen, om te vermijden dat de beslissing over redelijke aanpassingen (die gevoelige gegevens kunnen bevatten met betrekking tot de gezondheid van de betrokken leerlingen) op buitensporige wijze wordt meegedeeld aan personen die op geen enkele wijze belast zijn met de uitvoering van de compenserende maatregelen.
41. Artikel 11 van het ontwerp, dat strekt tot invoeging van een artikel 36.7 in het besluit van 27 juni 2013, bepaalt met name in paragraaf 2 dat de directeur van het ZAWN zijn standpunt geeft over de aanvraag tot bescherming van de schoolcijfers en deze vervolgens zendt naar de onderwijsinspectie. Deze aanvraag bevat:
- « 1° de aanvraag vermeld in §1 en de bijlagen ervan;*
- 2° het standpunt van de directeur van het ZAWM;*
- 3° de aanbevelingen over deelgebieden die relevant zijn voor de bescherming van de schoolcijfers;*
- 4° alle andere relevant geachte documenten. »*
42. De gegevens in de aan de onderwijsinspectie doorgezonden aanvraag geven geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen ¹³vanwege de Autoriteit, behalve voor wat betreft "*alle andere relevant geachte documenten*". Er moet immers op worden gewezen dat de omstandigheden van de mededeling van alle andere documenten aan het oordeel van de directeur van het ZAWN worden overgelaten. Ter voorkoming van willekeur en onevenredige mededeling, die risico's voor de rechten en vrijheden van de betrokken leerlingen met zich zouden brengen, moeten in plaats daarvan in het ontwerp de criteria worden bepaald op basis waarvan de directeur van het ZAWN kan overgaan tot deze mededeling. Het ontwerp moet dan ook in die zin worden aangepast.

¹³ Zie echter de hierboven gemaakte opmerkingen onder punt c. met betrekking tot de aanvraag tot bescherming van de schoolcijfers.

43. Artikel 12 van het ontwerp, dat strekt tot invoering van een artikel 36.8 in het besluit van 27 juni 2013, bepaalt dat de onderwijsinspectie beslist over de aanvraag tot bescherming van de schoolcijfers, zoals doorgezonden door de directeur van het ZAWN, en dat de genoemde inspectie haar beslissing overbrengt aan de directeur van het ZAWN. De directeur van het ZAWN deelt de beslissing schriftelijk mee aan de betrokken leden van het bestuurspersoneel, het onderwijspersoneel en het sociaal-pedagogisch personeel, aan het bevoegde leersecretariaat en aan de opleidingsonderneming.
44. Ook deze bepaling geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen, voor zover zij erin voorziet dat de informatie van de directeur van het ZAWN betreffende de beslissing van de onderwijsinspectie inzake de bescherming van de schoolcijfers alleen wordt toegezonden aan de betrokken leden van het bestuurspersoneel, het onderwijspersoneel en het sociaal-pedagogisch personeel. Wat daarentegen de informatie aan het bevoegde leersecretariaat en de opleidingsonderneming betreft, zal het ontwerp zodanig moeten worden aangepast dat deze informatie ook alleen wordt meegedeeld aan de leden van het bevoegde leersecretariaat en de opleidingsonderneming die betrokken zijn bij de uitvoering van de genoemde beslissing, en dit ter voorkoming van de buitensporige of niet-relevante doorgifte van informatie over een beslissing inzake de bescherming van schoolcijfers aan mensen die niet bij de uitvoering ervan betrokken zijn.
45. Krachtens artikel 19 van het ontwerp, waarin een artikel 36.14 in het besluit van 27 juni 2013 wordt ingevoegd, kunnen de personen belast met de opvoeding of de meerderjarige leerling die het niet eens zijn met de beslissing over redelijke aanpassingen of de bescherming van de schoolcijfers, of de beslissing inzake een verzoek tot verlenging van deze maatregelen, binnen een termijn van acht kalenderdagen na ontvangst van de beslissing, beroep instellen bij de voorzitter van het Comité voor onderwijs aan leerlingen met specifieke behoeften. Indien deze personen het niet eens zijn met de door het Comité voor onderwijs aan leerlingen met specifieke behoeften genomen beslissing, delen zij dit schriftelijk aan de voorzitter ervan mee, die de zaak vervolgens verwijst naar de bevoegde jeugdrechter. Ook deze bepaling geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

f. Bewaartermijn

46. Krachtens artikel 5, lid 1, punt e), van de AVG, mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt.

47. De Autoriteit merkt op dat in het ontwerp geen bewaartermijn voor de verwerkte persoonsgegevens wordt bepaald. In het licht van artikel 6, lid 3, van de AVG, is het aangewezen om de (maximum)bewaartermijnen van de te verwerken persoonsgegevens vast te stellen en in het ontwerp te vermelden, rekening houdend met de verschillende doeleinden en categorieën van gegevens, of ten minste de criteria in het ontwerp op te nemen die toelaten deze (maximum)bewaartermijnen te bepalen.

OM DEZE REDENEN,

De Autoriteit

is van oordeel dat in het licht van de punten 8 tot en met 12, een aanpassing van de rechtsgrond van het ontwerp noodzakelijk is;

is van oordeel dat de volgende wijzigingen in het ontwerp geboden zijn:

- Aanpassen van de artikelen 36.2, §1, tweede lid, en 36.7, §1, derde lid, zodat alleen de sterkten en zwakten worden verwerkt die een uitwerking op het leerproces hebben (punten 22 en 30);
- Aanpassen van artikel 36.7, §1, eerste lid, 6°, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013, overeenkomstig de opmerkingen in punt 27;
- Verduidelijken van de terminologie in artikel 36.7, §1, eerste lid, 8°, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013 (punt 29);
- Aanduiden van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (punt 38);
- Aanpassen van artikel 36.3, §3, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013, overeenkomstig de opmerkingen in punt 40;
- Aanpassen van artikel 36.7, §2, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013, overeenkomstig de opmerkingen in punt 42;
- Aanpassen van artikel 36.8, in ontwerp, van het besluit van 27 juni 2013, overeenkomstig de opmerkingen in punt 44;
- Vaststellen van de bewaartermijnen, of ten minste van de criteria voor het bepalen van deze bewaartermijn (punt 47).

Voor het Kenniscentrum,

(get.) Rita Van Nuffelen, Verantwoordelijke a.i. van het Kenniscentrum